

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУБЕНСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Лубенського
лісотехнічного коледжу
№ 38-о від 12 березня 2020 року

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання в
Лубенському лісотехнічному коледжі

Розглянуто і схвалено педагогічної
радою коледжу 12 березня 2020 року,
протокол № 5

Лубни-2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про дистанційне навчання (далі – Положення) в Лубенському лісотехнічному коледжі (далі – Коледж) є нормативним документом, який регламентує організацію процесу дистанційного навчання в Коледжі.

2. Це Положення розроблене відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 р. (із змінами і доповненнями); Указу Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Вимогами до закладів вищої освіти та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, які надають освітні послуги за дистанційною формою навчання для підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затвердженими наказом МОН України № 1518 від 30.10.2013 р.; Закону України «Про вищу освіту» (Наказ МОН № 1050 від 17.09.14 року), Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII) та Положення про Національну освітню електронну платформу (Наказ МОН України № 523 від 22.05.2018 р.)

3. Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття особою загальних і фахових компетентностей, організований шляхом опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

4. Мета дистанційного навчання полягає в наданні Коледжем освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно- комунікаційних технологій відповідно до державних стандартів вищої освіти; за програмами підготовки громадян для вступу до закладів фахової передвищої освіти.

5. Завданням дистанційного навчання в Коледжі є забезпечення рівних можливостей громадян у реалізації їхнього конституційного права на здобуття освіти незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду й характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та з урахуванням їхніх здібностей.

6. У цьому Положенні терміни і поняття вжито в таких значеннях:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм) та доступних через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших програмних засобів;

- веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення для управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- дистанційна форма навчання – форма організації освітнього процесу в Коледжі, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про здобуття відповідного освітнього ступеня;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до дистанційних курсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- система дистанційного навчання – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення дистанційних курсів, призначена для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу, а також забезпечує авторизований доступ суб'єктів дистанційного навчання до цих курсів;

- суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (студент, слухач), та особи, які забезпечують освітній процес в умовах дистанційного навчання (педагогічні працівники, методисти тощо);

- технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій (зокрема психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних), які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Коледжі.

II. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1. Дистанційне навчання може бути реалізоване шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах: інституційної (очна – денна, вечірня; заочна, дистанційна; мережева); індивідуальної (екстернатна; сімейна, або домашня; педагогічний патронаж; на робочому місці, або на виробництві); дуальної.

2. Запровадження дистанційної форми навчання в Коледжі можливе за погодженням з МОН України.

3. Технології дистанційного навчання під час організації денної, заочної форм навчання можна використовувати в Коледжі за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

4. Дистанційне навчання організовується для студентів, які:

- з будь-яких причин (стан здоров'я, проживання за межею пішохідної доступності до ЗФПО, надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру, військовий конфлікт, проживання (перебування) за кордоном (для громадян України), на тимчасово окупованій території України або у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, тощо) не можуть відвідувати навчальні заняття в ЗФПО;

- за результатами останнього річного оцінювання навчальних досягнень опанували програмовий матеріал відповідного курсу на високому рівні (10, 11, 12 балів за 12-ти бальною системою або 5-ть за 4-х бальною системою).

5. Строк навчання студентів за дистанційною формою встановлюється Коледжем і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-професійними ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями), напрямами підготовки та спеціальностями.

6. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ЗФПО приймається педагогічною радою Коледжу.

ІІІ. ОСОБЛИВОТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1. Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, урок, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3. Лекцію, практичну чи лабораторну роботу, консультацію, семінар проводять зі здобувачами освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану та розкладу занять.

4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в синхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

6. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій..

7. До інших видів навчальних занять зараховують ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Їх можна проводити очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

8. Практична підготовка студентів, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за допомогою спеціально підготовлених навчальних матеріалів викладачем.

9. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) передбачають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші контролю навчальних досягнень студентів.

10. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у Коледжі включають проміжний (поточний, тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені контролю знань, умінь та навичок, набутих студентом в процесі навчання.

Усі контрольні заходи можуть здійснюватись відповідно до рішення Коледжу дистанційно з використанням можливостей інформаційно- комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

11. Атестація здобувачів освіти за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 7 Закону України «Про вищу освіту» та Статтею 51 Закону України «Про фахову передвищу освіту».

12. Державна підсумкова атестація студентів (вихованців) здійснюється відповідно Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019

року за № 8/32979.

13. Педагогічні працівники, голови циклових комісій та методисти ЛЛТК, які беруть участь в організації дистанційного навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію для якісної організації та достатнього володіння технологіями дистанційного навчання.

IV. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В MOODLE

Що таке Moodle?

Moodle (*Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment*, вимовляється «Мудл») - це модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, яке називають також системою управління навчанням, системою управління курсами, віртуальним навчальним середовищем або просто платформою для навчання, яка надає викладачам, студентам та адміністраторам великий набір інструментів для комп'ютеризованого навчання, в тому числі дистанційного.

Тобто, ця платформа містить велику кількість різноманітних навчальних елементів (так званих «модулів»), які забезпечують діалог та співпрацю між викладачем та студентами. За допомогою платформи викладач може обирати будь-який з модулів, розміщувати його на сайті, редагувати, оновлювати, використовувати для інформування, навчання та оцінювання студентів. Платформа дозволяє використовувати в межах навчальної дисципліни форуми, слідкувати за активністю студентів, містить зручний для користування електронний журнал оцінок.

Moodle можна використовувати не лише в навчанні студентів, але також при підвищенні кваліфікації, бізнес-навчанні тощо.

Хто може використовувати Moodle?

Обмежень щодо використання Moodle немає. Цю систему можна встановити на домашньому комп'ютері, в локальній мережі навчального закладу та глобальній мережі Інтернет.

Чи складно навчитись користуватись Moodle самостійно?

Навчитись використовувати Moodle самостійно нескладно. Для впевненого користувача комп'ютера система проста і зрозуміла навіть на інтуїтивному рівні. Однак не зашкодить детальніше ознайомитися з її особливостями за допомогою спеціальної літератури та інтернет-ресурсів. Найкращим ресурсом є сайт [Moodle](#), де можна знайти та завантажити навчальні матеріали українською мовою, наприклад про те [як встановити Moodle на персональний комп'ютер](#), безкоштовно завантажити [посібник](#) для роботи з Moodle та ін.

Як створити курс в Moodle?

Для того, щоб створити курс достатньо увійти в Moodle та натиснути кнопку «Додати новий курс». Після цього відкриється вікно з параметрами курсу, які необхідно заповнити.

Всі параметри поділені на групи:

- загальне;
- опис;
- формат курсу;
- вигляд;
- файли і завантаження;
- доступ для гостя;
- групи;
- перейменування ролі.

Особливої уваги заслуговує параметр «формат курсу», завдяки якому буде відображатися його зміст. Є чотири види формату курсу:

- *тижневий* – використовується, якщо навчання на курсі організовується потижнево, з точною датою початку та кінця, чітко визначеними строками;
- *тематичний* – розділяє курс на теми. Такий формат зручний для курсів, які тривають протягом семестру або навчального року;
- *форумний формат* – навчання проходить у вигляді форуму, який може оцінювати викладач;
- *формат єдиної діяльності* – на сторінці курсу буде показано тільки один елемент або ресурс.

Скільки часу займає розробка курсу в Moodle?

Час необхідний для розробки навчального курсу в Moodle залежить від цілей та пріоритетів, які ставить перед собою викладач-розробник. Якщо є потреба у розробці повноцінного складного курсу, який буде включати лекційний матеріал, плани практичних занять, електронні ресурси, матеріали для самостійної роботи, тестові завдання тощо, то розробка може зайняти досить багато часу – від кількох тижнів (якщо є готові напрацювання, які здебільшого можна скопіювати), до кількох місяців (якщо усі матеріали потрібно розробляти з нуля).

У випадку обмеженого часу, коли потрібно швидко організувати дистанційне навчання, можна створити спрощений варіант курсу, робота над яким триватиме від кількох годин до кількох днів. При цьому не обов'язково одразу розміщувати усі модулі, спочатку достатньо розмістити лише найважливіші, які дозволяють надавати студентам навчальний матеріал та оцінювати їхню роботу. Кількість модулів у курсі можна поступово збільшувати, їхній зміст ускладнювати, змінювати способи

оцінювання студентів та ін.

Позитивною рисою платформи є те, що модуль можна «приховати» на той час, поки він не завершений. У такому випадку його буде бачити лише викладач. Також модулі по наступних темах можна приховувати до тих пір, поки студенти не виконають завдання з попередніх тем. І лише після цього зробити їх видимими.

За допомогою яких модулів відбувається робота в Moodle?

Співпраця викладача зі студентами відбувається за допомогою двох типів модулів: «Види діяльності» та «Ресурси». Перша група модулів – *види діяльності* – передбачає можливість створення завдань для оцінювання студентів. Ці об'єкти надають можливості для спілкування зі студентами (наприклад, об'єкти «Форум», «Чат», «Зворотній зв'язок»), їхнього тестування (модуль «Тести»), виконання завдань, що передбачають завантаження файлів з результатами роботи (наприклад, модулі «завдання» чи «семінар»), розміщення елементів для спільної роботи (модуль «Вікі») та ін.

Ресурс у системі Moodle – це група об'єктів, які дозволяють додати до курсу будь-який вміст. Наприклад, це можуть бути веб-сторінки, текстові сторінки, написи, посилання на файли (модуль «Файл»), веб-сторінки (модуль «URL-веб посилання»), каталог із файлами (модуль «Тека»), текстові сторінки у форматі книги (модуль «Книга»).

Викладач сам обирає, які з цих об'єктів розміщувати на курсі, виходячи з мети та завдань навчальної дисципліни.

Які модулі з «Видів діяльності» найкраще використовувати для спрощених варіантів курсу?

У випадках, коли є потреба швидко розпочати роботу з електронним курсом, варто звернути увагу на ті об'єкти, які дадуть змогу швидко обмінюватися інформацією зі студентами та оцінювати результати їхньої роботи.

У групі «*види діяльності*» привертають увагу модулі «Завдання», «Семінар» та «Тест».

Які особливості модулів «Завдання» та «Семінар»?

Модуль діяльності «Завдання» дозволяє викладачам давати завдання, збирати роботи, оцінювати їх та залишати відгуки на ці роботи. Студенти можуть відправляти будь-який цифровий контент (файли), такий як текстові документи, електронні таблиці, картинки, аудіо- та відеофайли. Крім того, можна дозволити студентам вводити відповідь безпосередньо на сайті. Також завдання може слугувати нагадуванням для студентів, що їм потрібно зробити «офлайн», наприклад, якась творча робота, яка не може мати оцифрованого вигляду.

При розгляді завдання викладачі можуть залишати текстові відгуки або файли з детальним роз'ясненням по роботі студента. Фінальна оцінка за роботу буде записуватися до журналу оцінок.

Модуль «Семінар» дозволяє збір та аналіз робіт студентів з виставленням колегіальної оцінки. Студенти можуть представити будь-який цифровий контент (файли), такі, як документ Word або електронна таблиця, а також можуть вводити текст прямо в поле на сайті.

Матеріали оцінюються з використанням декількох критеріїв оцінювання, визначених викладачем. Процес колегіального оцінювання і розуміння форми цього оцінювання може бути здійснений наперед з прикладом матеріалів, представлених викладачем, разом з посиланням на приклад оцінювання. Студентам надається можливість оцінити одного або кількох з представлених своїх колег. Матеріали та рецензенти можуть бути анонімними, якщо потрібно. Студенти отримують дві оцінки на семінарі – оцінку за свій матеріал та оцінку за оцінювання матеріалів своїх колег. Обидві оцінки заносяться в журнал оцінок.

Модулі «Завдання» і «Семінар» зручні для роботи з невеликими групами студентів, однак коли потрібно перевірити результати роботи 50-100-200 студентів, то краще скористатись модулем «Тест».

Які особливості модуля «Тест» в Moodle?

Для того, щоб створити тест потрібно спочатку створити «Банк питань». Тобто спочатку ввести в систему усі тестові запитання з навчальної дисципліни, які потім будуть використовуватись при створенні тесту. Для цього у меню потрібно обрати блок «Керування» та пункт «Банк питань». Тоді створити «Категорію», до якої будуть належати завдання (можна використати, до прикладу, назву теми, якої вони стосуються), натиснути кнопку «Створити нове питання».

Цей модуль надає викладачу можливість розробляти тести, які можуть містити питання різних типів:

- множинний вибір – питання, у якому можна вибрати одну або декілька відповідей з наданого списку;
- есе – дозволяє відповіді з декількох речень або абзаців. Результати оцінюються викладачем вручну;
- перетягування в тексті – пропущені в тексті слова заповнюються за допомогою перетягування.
- коротка відповідь – відповідь одним словом, яке учень має ввести з клавіатури;
- числова відповідь – відповідь числом, яке учень має ввести з клавіатури;
- відповідність – встановлення відповідності;
- правильно-неправильно – є лише два варіанти відповіді на питання «правильно» чи «неправильно»;

- інші питання.

Модуль «Тест» дозволяє викладачу швидко перевіряти результати одразу багатьох студентів, оскільки їх відповіді перевіряються автоматично та одразу вносяться в журнал оцінок. Тож основні затрати часу викладача пов'язані не з перевіркою робіт, а з розробкою питань, наповненням ними «Банку запитань» та налаштуванням тесту.

Тривалість наповнення банку запитань залежить від вміння викладача працювати з комп'ютером і його досвіду роботи з системою. Уважне та акуратне внесення 100 тестових запитань до банку з перевіркою їхньої якості (кожне питання можна перевірити за допомогою функції попереднього перегляду), у більш-менш досвідченого викладача, може зайняти 4-5 годин. Налаштування тесту займає орієнтовно 10-15 хв.

Які модулі типу «Ресурс» найкраще використовувати для спрощених варіантів курсу?

У разі потреби оперативно розмістити навчальні матеріали для студентів варто скористатися навчальними об'єктами «URL», «файл» та «сторінка».

URL модуль дозволяє викладачеві забезпечити веб-посилання як ресурс курсу, використовуючи все, що знаходиться у вільному доступі в Інтернеті (документи, зображення, мультимедіа і та ін.).

Модуль «Файл» дозволяє викладачу надати файл у вигляді ресурсу курсу. Усюди, де це можливо, файл буде відображатися в інтерфейсі курсу (для цього файли найкраще розміщувати у форматі «pdf»); в іншому випадку студентам буде запропоновано завантажити його.

Цей модуль може бути використаний для того, щоб:

- поділитися презентаціями;
- включити міні-сайт як ресурс курсу;
- надати додаткові файли для певних програм (наприклад, малюнки Photoshop), які б студенти могли редагувати і подавати їх для оцінювання.

Модуль «Сторінка» надає викладачу можливість створити веб-сторінку, використовуючи вбудований текстовий редактор. «Сторінка» може показувати текст, картинки, звук, відео, веб-посилання тощо. Переваги використання модуля «Сторінка» у порівнянні з модулем «Файл» полягають у тому, що ресурс стає більш доступними (наприклад, для користувачів мобільних пристроїв), його легше оновлювати.

«Сторінка» може бути використана для того, щоб:

- представити вимоги та положення курсу або коротку інформацію про програму курсу;
- впровадити кілька відео або звукових файлів разом з пояснювальним текстом;
- розмістити лекційний матеріал.

Навчальні практики, передбачені навчальними планами, можуть проводитися за допомогою технологій дистанційного навчання.

V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації для розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану спеціальності.

2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відео конференц-зв'язку тощо), які забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення з пропускнуою здатністю каналів для надання всім суб'єктам дистанційного навчання цілодобового доступу до веб-ресурсів і веб-сервісів та реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального і спеціального призначення (зокрема для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх

виконання;

- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- електронні бібліотеки чи посилання на них;

- бібліографії;

- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

- інші ресурси навчального призначення.

VI. ФІНАНОВІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1. Фінансування в системі дистанційного навчання здійснюють відповідно до чинного законодавства України.

Заступник директора з навчальної роботи

підпис існує

В.В.Рева